

JURIDISCH
Frits Hommersom
Watersportadvocaat

VEILIGHEID
Olaf Tompot
Woordvoerder KNRM

VAARPRAKTIJK
Rowena van der Maat
Varen doe je Samen!

VAAREXPERT

Lastige watersportvragen beantwoord

DE VRAAG

Deze winter heb ik voor het eerst mijn schip in het water laten liggen omdat ik ook wel eens in de winter wil zeilen. Ik vaar vooral op het Markermeer en ben bekend met dit water. Groot was dan ook mijn verbazing toen ik onlangs, op een dieptelijn waar ik normaal altijd kan varen, ineens vastliep. Hoe zit dat? Is het waterpeil anders in de winter?

Jeroen Lohr

Het winterpeil verandert in de praktijk niet. Vanwege de waterveiligheid en de scheepvaart wordt ervoor gezorgd dat het waterpeil niet onder de NAP -0,40 m zakt. Dit ligt tot 2050 vast in het peilbesluit. Let er daarbij wel op dat het om stréëfpeilen gaat. Meteorologische omstandigheden kunnen er namelijk altijd voor zorgen dat de waterstanden in de praktijk wat afwijken. Als je bijvoorbeeld aan hogerwal vaart met veel afwaai van water en er is net een winterpeil ingesteld, kan er zomaar ineens een meter minder water staan dan je daar in de zomer gewend was.

Rowena van der Maat: “Er is inderdaad sprake van een zomer- en winterpeil in veel wateren. De vaarwegbeheerders, met name Rijkswaterstaat en de Waterschappen, streven naar een vast waterpeil, het zogenaamde streefpeil per gebied (bijvoorbeeld in een plas of kanaal). Het niveau dat men wil bereiken is vastgelegd in een zogenoemd peilbesluit. Zij kunnen de waterstanden van veel vaarwateren beïnvloeden door te spuien of door juist water vast te houden.

In de zomer is het waterpeil altijd wat hoger. Vreemd zou je denken, want de zomers zijn over het algemeen droger dan de winters. Juist daarom wil Rijkswaterstaat het water in de grote wateren, zoals het IJsselmeer en Markermeer, kunnen vasthouden zodat ook in tijden van droogte voldoende zoetwater beschikbaar blijft. Ook de Waterschappen willen water vasthouden. Dit doen ze voor drinkwatervoorzieningen en watergebruik door landbouw. In de winter kan juist een overschot aan water ontstaan door de vele regenbuien die dit seizoen kenmerkt. Rijkswaterstaat en de Waterschappen hou-

“Vanwege de grote droogte is het winterpeil dit jaar een maand later ingesteld”

den in de regel daarom voor de zekerheid een lager waterpeil aan in de winter. Zo kan meer water uit de polders en de rivieren worden opgevangen als dat nodig is en ook weer makkelijker worden afgevoerd.

Maar hoe weet je nu wanneer het winter- dan wel zomerpeil ingaat? Die datum verschilt per gebied en ligt vast in het peilbesluit. Omdat er nu in de nazomer en

het najaar doorgaans meer regen valt dan vroeger, heeft Rijkswaterstaat het instellen van het winterpeil op IJssel- en Markermeer vervroegd naar 15 augustus. Dit was voorheen altijd ruim een maand later, namelijk 20 september. Als er juist sprake is van een periode met grote droogte, kan Rijkswaterstaat besluiten het winterpeil toch weer later in te stellen. Dat is dit jaar (2018) het geval geweest. Peilverlaging in augustus zou hebben geleid tot verminderde toegankelijkheid van de jachthavens en toegangseulen met een beperkte diepte (minder dan 2 meter). Dit betreft voornamelijk het Markermeer. Het zomerpeil wordt over het algemeen, ijs en weder dienende, vanaf medio maart weer ingesteld.

Fluctuerend zomerpeil

Na jaren van vaste winter- en zomerstanden zit Rijkswaterstaat op dit moment in een overgangsfase naar een fluctuerend waterpeil in de zomer. Het vaste zomerpeil in het IJsselmeer en Markermeer van NAP -0,2 m wordt vervangen door een streefpeil met een onder- en een bovengrens waarbinnen het peil mag bewegen: NAP -0,10 cm en NAP -0,30 cm. Zo kan het zomerpeil makkelijker omhoog of omlaag gebracht worden. Het nieuwe zomerpeil sluit bovendien beter aan bij de natuurlijke situatie: een hoger peil in het voorjaar en een lager peil aan het einde van de zomer.

“Peilverlaging in augustus zou hebben geleid tot een verminderde toegankelijkheid”

Gelukkig peilt Rijkswaterstaat op diverse plaatsen in heel Nederland steeds de actuele waterstanden. Deze worden vermeld op de website Waterstanden, waterinfo.rws.nl/#/kaart/waterhoogte-t-o-v-nap/. Je kunt hier met behulp van de groene stippen op de kaart de actuele waterstanden zien van het gebied waar je vaart of wilt gaan varen. Het is qua planning van een vaartocht ook zeker de moeite waard om op ‘Meer details’ te klikken. Dan krijg je namelijk tevens een overzicht van hoe de waterstand zich gaat ontwikkelen in de komende dagen.”

Ook een vraag voor ons panel? waterkampioen@anwb.nl o.v.v. ‘Vaarexpert’